

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2016

Marking Scheme

Estonian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

HINDAMISJUHEND

I. ÜLESANNE kuni 30 punkti

Vasta küsimustele. Iga õige vastus annab 5 punkti.

Tähendusest arusaamine. Seleta lahti või asenda oma sõnadega antud sõnad ja väljendid.

1. Seleta oma sõnadega lahti järgmised sõnad ja väljendid: (5 × 1)

- a) meelehärmi tekitama – *tekitama meelepaha, tuska*
- b) rakendust leidma – *kasulik olema, hõivatud olema*
- c) trotslik suhtumine – *tusane, pahur, väljakutsuv suhtumine*
- d) muutuma normiks – *muutuma reegliks; harjumuspäraseks saama*
- e) ärgitama – *ergutama, motiveerima, julgustama*

Vasta teksti põhjal küsimusele, sõnastades loetu ümber oma sõnadega

2. Millised ühiskonnas toimuvad protsessid puudutavad autori arvates kõige enam just elu alustavaid noori inimesi? (5)

Globaalne majanduse areng, tööpuuduse suurenemine kõikjal maailmas, tihe konkurents tööturul.

3. Tekstis rõhutatakse haridusest rääkides sõna „garantii”. Selgita, mida peetakse selle mõistega silmas? (5)

Käesoleva artikli kontekstis tähendab "garantii" seda, et varasematel aegadel oli hea ülikooliharidus hea ja tasuva töökohta leidmise eeltingimuseks. Tänapäeval see seos tingimata ei tööta – hea ülikooliharidus ei tähenda kõrgepalgalist töökohta ega pruugi tähendada üldse mitte mingit töökohta. Pikaajaline palgatrendide võrdlus näitab, et palgad on pidevalt langenud, töötuse tase seevastu suureneb haridustasemest sõltumatult.

Vasta teksti põhjal küsimusele, kasutades oma sõnu ja täislauseid

4. Kuidas on suhtumine kõrgharidusse viimaste kümnendite jooksul muutunud? (5)

Nõukogude ajal oli ülikoolis õppimine muu hulgas võimalus vaikselt protestida valitseva riigikorra vastu. Õpingute käigus oli aega ja soovi tegeleda nn kriitilise mõtlemisega ja elada üliõpilaselu. Kitsale erialale keskendumise asemel väärtustati rohkem üldist haritust.

Tänapäeva noored on üles kasvanud edukultust ja turumajandust kummardavas ühiskonnas ja seega peavad harjuma varasest noorusest saadik tiheda konkurentsiga, hea hariduse nimel peab palju pingutama. Samuti peab olema valmis vajadusel õppimise kõrvalt tööl käima, et oma õpinguid rahastada või end lihtsalt ära elatada. Selline topeltpinge võib aga lõppeda õpingute katkemisega või kannatab hariduse kvaliteet.

5. „Praeguse noorema põlvkonna jaoks oleksid nagu võimalused igati avardunud ...” Selgita teksti põhjal noorte avardunud võimaluste ja tegelike töölesaamise võimaluste vahelist vastuolu.

(5)

Ülikooli nimest ja asukohast, omandatud diplomist ja kraadist, õpingutele pühendatud ajast ja pingutamisest, tugevast konkurentsivõimest ja kõrgest motiveeritusest hoolimata on üsna tavaline, et pakutav ametikoht ei vasta omandatud kraadile (üldjuhul tähendades madalamat ametikohta, eriti bakalaureuste jaoks). Ka ülikooli maine loeb tööandjale üha enam (st õppeasutuse staatus on oluline). Ent kahjuks väga palju sõltub hea töökoha leidmine hoopis tööleasuja sotsiaalsetest sidemetest ja tutvustest.

6. „Laiapõhjalisema haridusega noored suudaksid paremini Eesti väikese ja paindliku tööturu muutuvatele vajadustele reageerida.” Artiklile tuginedes arutle selle väite üle. (5)

Nt. On oluline, et maailmas, kus majanduse ja tööturu olukorda mõjutavad sellised nähtused nagu (geo)poliitiline olukord maailmas, tehnoloogia areng, demograafilised muutused (ränne ja elanikkonna vananemine), tootmise vähenemine ja selle ümberkolimine teise (odavamasse) tootmispiirkonda, oldaks kursis tööturu vajadustega ning täiendataks oma teadmisi ja oskusi vastavalt tööturu ootustele. Kuna edukaid erialasid ja uus suundi (trende on loomulikult võimalik jälgida) on küllalt raske ette ennustada, on humanitaarteaduste eriala (nt filosoofia, filoloogia, psühholoogia, sotsioloogia) oma laiapõhjalise ja silmaringi laiendava haridusega heaks alternatiiviks, mis võimaldaks tööd leida mitmes valdkonnas ning vajaduse tekkides oleks väga sobivaks lähtepositsiooniks igasugusele täiend-, ümber- või kutseõppele.

II ja III ülesande hindamisel arvestatakse järgmisi kriteeriume:

1. Teemast arusaamine ja sisu: teema on kandidaadi jaoks mõistetav ning ta on võimeline antud teemal mõtteid esitama – 30%
2. Teksti ülesehitus: kandidaadi lausestus on asjakohane, struktureeritud ja eesmärgipärane – 30%
3. Sõnavara ja stiil: kandidaadi keelekasutus on pädev oma mõtete selgeks ja lususaks esitamiseks – 30%
4. Õigekiri: õigekeelsus ja interpunktsioon – 10%

II. ÜLESANNE kuni 30 punkti

Umbes 100sõnaline ladus kommentaar, tõestamaks teksti sisust arusaamist.

Näiteks: Ränne, paremate võimaluste otsimine lähemal ja kaugemal

Tehnoloogia kiire areng

Noorte ebaküpsus, töökogemuse puudumine, samas nende valmidus ennast ühiskonnale tõestada vastutus- ja otsustusvõimelise kodanikuna

Tööandjate umbusk, investering noorte koolitamisse, selle mõttekus ja tasuvus

Esimese töökoha olulisus – praktikakohad, vabatahtlik töö, malev, projektipõhine töö, huvitöö, ettevõtlusega alustamine kogemuse kogumise nurgakividena

Perspektiivikad erialad, karjäärivõimalused, palgaootused

Õpingute kõrvalt töötamine – mõju ülikoolidiplomi väärtusele ja kõrghariduse kvaliteedile

Jne

III. ÜLESANNE kuni 40 punkti

Vähemalt 300sõnaline sidus teemakohane kirjand läbimõeldud sisu, selge ülesehituse ning

